

” Hur ska vi väcka uppmärksamheten för denna katastrof i år då oppositionen i Sverige ropar efter mer kärnkraft som de tror ska rädda klimatet?”

Susanne Gerstenberg

Krönika

Minns Tjernobyl - kärnkraften räddar inte klimatet

Susanne Gerstenberg

Fristående krönikör

Dagarna i ända är medierna upptagna med pandemin som det nya coronaviruset orsakar. Viruset är lika osynligt som den radioaktiva strålningen efter en kärnkraftsolycka. Skillnaden är att corona-influensan kräver sina offer omedelbart. För strålningsutsatta människor kan det dröja 20 år tills deras kropp angrips av obotlig cancer. Och fortsätta in i nästa generation genom genetiska skador. De som bodde på 35-100 km avstånd från kärnkraftverket och var barn, sprang omkring ute och lekte efter explosionen av Tjernobylreaktorn, lider av följderna än i dag. Geigermätaren slår inte längre ut när man befinner sig på det förbjudna området, konstaterar en journalist som var på besök i Tjernobyl i mitten av maj 2017. Han får svar av Jury Bandazhevsky, medicinsk forskare för

strålningsskador efter Tjernobyl, utvisad ur Vitryssland till Frankrike efter sex års fängelse för sin forskning och sina protester mot kärnkraft.

Bandazhevsky svarar journalisten via skype: ”Radioaktiviteten finns inte längre på ytan, utan vidare kan man röra sig på marken men fortfarande får man inte äta någonting av växtligheten. Via rötterna hamnar nämligen radioaktiviteten i bär och svamp.” (Die Zeit, vecka 20, 2017).

Det fristående Miljöinstitutet (Umweltinstitut) i München, Tyskland, tar prov och mäter grönsakerna och svamparna i delstaten Bayern allt sedan 1986. När de radioaktiva molnen utbredde sig över världen, den 26 april, gick det ner ett starkt åskväder över Bayern och utsatte trakten för stark strålningsbelastning ungefär så som i delar av mellersta och norra Sverige. Så fort värden stiger över det tillåtna måttet går vi ut till offentligheten, skriver ansvarige Hauke Doerk på Miljöinstitutets hemsida. Sveriges Strålskyddsmyndighetens hemsida är senast uppdaterad i augusti 2017. Men My Leffler, veterinär och aktivist mot kärnkraft vet att vissa kommuner i Sverige har en mycket noggrann miljöbevakning med tonvikt på strålningen, till exempel Hudiksvall i Hälsingland.

Allt detta har jag funderat på inför årets 34-årsdag efter Tjernobylkatastrofen. Hur ska vi väcka uppmärksamheten för denna katastrof i år då oppositionen i Sverige ropar efter mer kärnkraft som de tror ska rädda klimatet? Utan en tanke på att kärnkraften skapar livsfarliga problem redan under driften och 100 000 år framåt för det olösta avfallsproblemet. Det vore angeläget med ett demonstrationståg i Stockholm eller var som helst med tydliga banderoller - ”Don’t Nuke the Climate” eller ”Kärnkraften räddar inte klimatet”. Men människoansamlingar är förbjudna i coronatider.

Till råga på allt sprider sig svåra skogsbränder sedan 4 april i det avspärrade området kring Tjernobyl. Skogsbränder är speciellt farliga, radioaktiva ämnen sprids genom branden, påpekade Bandazhevsky redan 2017. 5000 hektar skog är nu förstörd.

Det finns råd för demonstrationsvilliga kärnkraftsmotståndare från World Information Service on Energy (WISE) i Nederländerna: en person ställer sig över dagen med en flagga med budskapet ”Don’t Nuke the Climate” på stadens torg, en ensamdemonstrant flankerad av medföljare på avstånd som delar ut flygblad om att kärnkraften sabbar klimatet. Välkommen den 26 april på Mynttorget i Stockholm till exempel.